Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu! Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4 Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304540

ZA OGŁOSZENIA płaci się 20 gr za wiersz milim. Wiersz reklamowy 70 gr. Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 258 Katowice, sobota 7-go listopada 1931 r. Rok 30

Zdrowe małżeństwo to zdrowe społeczeństwo.

Przed kilku dniami mieliśmy sposobność na tem miejscu poświęcić parę uwag projektowi nowego prawa małżeńskiego, opracowanego przez referenta sejmowej komisji kodyfikacyjnej prof. Karola Lutostańskiego. W uwagach naszych położyliśmy nacisk na szkodliwe z punktu widzenia katolickiego i społecznego artykuły omawianego prawa, stanowiące otwartą furtkę dla ludzi szukających raczej przygód i wyładowania swego burzliwego temperamentu, niż trwałego związku małżeńskiego, będącego podwaliną zdrowia i solidności ustroju społecznego. Jest bowiem i zawsze znajdzie się spora ilość ludzi, którzy ulegając chwilowemu kaprysowi wstępować będą lekkomyślnie w związki małżeńskie, nie ryzykując wiele, bo na wypadek znudzenia się i zniechecenia do zbyt pochopnie poślubionej kobiety (i na odwrót) nowe prawo gwarantuje mu czy jej wycofanie się i zwolnienie z przyjętych na siebie ślubów już po trzech latach zasadniczo, a w pewnych wypadkach i wcześniej.

Nie trzeba chyba dowodzić, że tak liberalnie pojęte prawo małżeńskie stwarzać może na zawołanie tysiące możliwości, ułatwiające i przyśpieszające rozwody. Poza jednak czysto moralnemi uchybieniami w projekcie p. Lutostańskiego istnieje kardynalny błąd, za jaki uważamy nadanie małżeństwu cechy kontraktu wybitnie prawno-publicznego przez postawienie warunku, że każdy ślub musi być bezwarunkowo zawarty przed urzędnikiem stanu cywilnego. Nie znaczy to wprawdzie jeszcze, że nie wolno zawierać ślubu w kościele, owszem ceremonja kościelna będzie mogła nadal odbywać się, ale akt ten bez potwierdzenia w urzędzie stanu cywilnego, nie znajdzie prawnego uznania przed władzami państwowemi. Jest to więc nic innego jak odjęcie ślubowi cech kościelnych które przecież przez wieki zostały uświęcone praktyką i trudno przyjdzie pogodzić się masie ludu z faktem całkowicie zrywającym z tradycją.

Profesor Lutostański opracowując swój projekt prawa małżeńskiego, zapomniał — zdaje się — o „drobnostce" — **rzeczywistości polskiej... A rzeczywistością ta jest — wieś**, która bynajmniej nie tęskni do „raju", jaki pragnie stworzyć jej referent komisji kodyfikacyjnej i wcale nie odczuwa potrzeby zmiany istniejącego porządku rzeczy w tej dziedzinie. Nie jest zaś pożądanem i nie zaleca się naginać świętego prawa małżeńskiego do interesów lekkoduchów i bonwiwantów, stanowiących w najlepszym razie 1‰ całego zaludnienia kraju, wówczas, gdy cały naród w swej masie zwartej tkwi korzeniami w ustalonym od wieków porządku rzeczy i — powtarzamy — **nie widzi potrzeby i nie odczuwa jej wprowadzenia, „małżeństw na próbę", rozwodów na zawołanie separacyj i t. p.** Uważamy, że nowa ustawa małżeńska rychło stałaby się źródłem i rozsadnikiem demoralizacji, utrudniłaby niepomiernie proces wychowywania młodych pokoleń, co przecież nie leży w interesie państwa, nie mówiąc już o tem, że instytucja małżeńska przestoczyłaby się w instytucję masowych tragedyj na tle wzajemnego deptania uczuć małżonków, godności osobistej i rozwodów. Łatwo mógłby wytworzyć się chaos w pojęciach na stan małżeński w umysłach prostych i nie rozumiejących względnie mylnie pojmujących założenia, z jakich wychodzi prof. Lutostański, proponujący nową ustawę małżeńską; nie posądzamy zaś autora tej ustawy, by o te następstwa mu chodziło.

Jeszcze nie jest zapóźno na zawrócenie z błędnej drogi, na jaką wkroczył projektodawca i nie wątpimy, że głosy przestrogi przed wprowadzeniem w życie tej ustawy, padające ze strony opinji publicznej, zmuszą go do poważnego zastanowienia się i rewizji swego projektu, który zanim stanie się ustawą, będzie musiał przejść jeszcze przez ogień dyskusji w komisji kodyfikacyjnej na plenum sejmu, a nie ostatnie słowo będą mieli również w tej sprawie i przedstawiciele Kościoła katolickiego. Wierzymy, że zanim nowa ustawa małżeńska ujrzy swe dzienne światło, wielu jeszcze poddana będzie zmianom i kanty jej, klujące uczucia polskiego ludu katolickiego, ulegną znacznym złagodzeniom i obcięciom.

Sejm pójdzie na odpoczynek a ministrowie do pracy.

W związku z wczorajszą konferencją marszałków obu izb ustawodawczych z premjerem Prystorem oraz prezesem BB., p. Sławkiem, rozeszły się pogłoski o odroczeniu sesji sejmu i senatu, które miało jakoby nastąpić już w sobotę.

Ze sfer miarodajnych informują, że pogłoski te należy przyjąć z dużem zastrzeżeniem, w sejmie bowiem jest szereg pilnych spraw, które muszą być załatwione jaknajprędzej.

Nie jest pewne — zdaniem tych kół — aby to mogło nastąpić tak prędko, że już w sobotę mogłoby nastąpić odroczenie. Z drugiej strony jednak sfery miarodajne przyznają, że intensywne prace sejmu i senatu w ostatnich czasach nie ułatwiają bynajmniej pracy rządu, gdyż ministrowie zajęci są całemi dniami w komisjach i na plenum sejmu.

*

Wobec innych pogłosek o ustąpieniu ministra skarbu zanotować należy fakt, że p. minister skarbu, Jan Piłsudski, powrócił do zdrowia, w dniu dzisiejszym objął urzędowanie i dzisiaj również, jako w dniu wyznaczonym przez premjera dla spraw skarbowych, ma odbyć dłuższą konferencję z premjerem Prystorem, dla omówienia spraw bieżących.

Jak słychać, omówione zostały na tej konferencji również sprawy przemówienia, z którem wystąpi rząd przy pierwszem czytaniu budżetu na jutrzejszem posiedzeniu sejmu.

Rozłam w Chrześcijańskiej Demokracji.

Usunięci senatorowie Thullie i Makarewicz tworzą nowe stronnictwo.

W klubie senackim Chadecji jest aż czterech senatorów, senator Korfanty i Kobyliński z jednej strony, a sen. profesor Thullie i prof. Makarewicz z drugiej strony.

Dwa te „obozy" toczyły wojnę o kierunek polityczny.

Wreszcie doszło do rozłamu. W dniu dzisiejszym obóz pierwszy z senatorem Korfantym na czele wykluczył senatorów Thulliego i Makarewicza i wzajemnie, grupa sen. Thulliego i Makarewicza wykluczyła obu senatorów: Korfantego i Kobylińskiego.

Po wzajemnem wykluczeniu nastąpiła przeprowadzka z klubu.

*

Wobec t. zw. wykluczenia senatorów Thulliego i Makarewicza zdziwienie wywołało, że równocześnie z klubu sejmowego nie zostali wykluczeni poseł ks. prof. Szydelski i pos. prof. Bryła, którzy wspólnie z senatorem Thullie i Makarewiczem na zjeździe ogólnym w Katowicach nie zostali dopuszczeni do głosu, a następnie na zjeździe dzielnicowym we Lwowie powzięli uchwałę, że nie mogą znajdować się na kresach w opozycji do rządu i muszą iść tam ręka w rękę z obozem bezpartyjnego bloku.

Dlatego też jest prawdopodobnem, że w ślad za sen. Thulliem i Makarewiczem nastąpi wystąpienie czy też wykluczenie posłów ks. profesora Szydelskiego i prof. dr. Bryły.

Robotnicy hiszpańscy zamordowali dwóch kapłanów katolickich.

Paryż. Z Madrytu donoszą, iż ludność miasta Bilbao żyje pod wrażeniem ohydnego mordu, dokonanego na dwu duchownych katolickich. Obaj duchowni wyszli wieczorem na przechadzkę. Na jednej z ulic natknęli się na grupę robotników, którzy poczęli ich najpierw lżyć, a następnie oddali do nich kilka salw z 10 rewolwerów. Wśród ludności katolickiej panuje niesłychane wzburzenie. Istnieje obawa, że dojdzie do rozruchów.

Nad Atlantykiem szaleje burza.

Paryż. Szalejąca od 24 godzin nad Kanałem gwałtowna burza wyrządziła bardzo wielkie szkody również na wybrzeżu francuskiem.

Żegluga przybrzeżna została zupełnie wstrzymana. Na wysokości Quessant grecki parowiec, znajdujący się w niebezpieczeństwie, wysyła sygnały SOS. Na pomoc wysłano kilka statków. Komunikacja lotnicza między Paryżem i Londynem jest przerwana.

Program prac parlamentu francuskiego

Paryż. Premjer Laval odbył onegdaj dłuższą konferencję z przewodniczącym komisji finansowej izby deputowanej Malvym, na której omawiano plan najbliższych prac parlamentu. Izba ma się zająć projektem o rozpoczęciu wielkich robót publicznych celem zapobieżenia wzrostowi bezrobocia. Rząd ma wnieść zmierzający do tego samego celu projekt ustawy, upoważniającej koleje francuskie do wypuszczenia obligacyj, które umożliwią udzielenie przez koleje większych zamówień w przemyśle.

Przed temi pracami odbędzie się w izbie wielka debata na temat ogólnej i zagranicznej polityki rządu. Premjer Laval oświadczył gotowość złożenia komisjom finansowej i spraw zagranicznych sprawozdania ze swych rozmów w Paryżu, Londynie, Berlinie i Waszyngtonie.

TELEGRAMY.

Zaburzenia przeciwżydowskie w Warszawie.

Warszawa. Wczoraj w godzinach popołudniowych i wieczornych przed tutejszym uniwersytetem zebrały się grupy akademików, którzy wznosili wrogie okrzyki przeciwko żydom. Demonstracja ta dała powód wyrostkom i ciemnym indywiduom do karygodnych wystepów w dzielnicy żydowskiej. Niektórzy z kupców z obawy przed zdemolowaniem sklepów pozamykali sklepy. Doszło w niektórych punktach miasta do starć z ludnością starozakonną. Przybycie policji położyło kres tym ekscesom nieporczytalnych elementów.

Los Polaków na Łotwie obchodzi nas żywo.

Warszawa. Wczorajsze posiedzenie komisji spraw zagranicznych zajmowało się sprawą ucisku Polaków na Łotwie. Mówcy, posłowie Bielecki i Mackiewicz referowali ciężkie położenie naszych rodaków w zaprzyjaźnionej Łotwie. Minister Zaleski odpowiadając na oba przemówienia dał wyraz swej głębokiej wiary, że władze łotewskie zmienią swói stosunek do mniejszości polskiej. Następnie w dyskusji zabierali głos posłowie Hołyński, ks. Szydelski. Oleśnicki i Chądzyński.

Złodzieje na plebanji.

Łódź. Na plebanji w Rudzie Pabjanickiej zakradli się ubiegłej nocy nieznani sprawcy i skradli z mieszkania ks. proboszcza Lewandowicza 1.200 zł w gotówce i kosztownościach.

Komuniści w biały dzień zabijają swych przeciwników w Berlinie.

Berlin. Niema prawie dnia, by z Niemiec nie donoszono o jakimś mordzie politycznym.

Szczególnie częste są wypadki rozpraw zbrojnych między hitlerowcami a komunistami.

Nocy wczorajszej na ul. Graetzstrasse w Berlinie - Treptowie dwaj policjanci zauważyli, jak dwu mężczyzn zaczepiło jakiegoś przechodnia.

Po chwili rozległy się strzały. Gdy policjanci przybyli na miejsce, znaleźli przeszytego dwiema kulami narodowego socjalistę, Erwina Moritza. Sprawcy, niechybnie komuniści, zdołali zbiec.

Gandhi stanał przed królem w prześcieradle.

Londyn. Wczoraj popołudniu odbyło się w pałacu królewskim w Londynie wielkie przyjęcie, w którem wziął udział Gandhi. Przywódca nacjonalistów hinduskich ukazał się na przyjęciu w swym zwykłym stroju tj. białej długiej szacie i sandałach.

Starosta krakowski w krzyżowym ogniu pytań adwokatów.

10 dzień rozprawy sądowej przeciwko przywódcom „Centrolewu" przyniósł obszerne, wyczerpujące i groźne dla oskarżonych członków P. P. S. zeznanie starosty grodzkiego z Krakowa, p. Małaczyńskiego.

P. Małaczyński w sposób jasny scharakteryzował agitację przedkongresową i sam kongres, wybijając momenty antypaństwowe w posiedzeniach, przemówieniach i artykułach działaczy socjalistycznych. Podczas rewizji u „bojówkarzy znaleziono 18 rewolwerów, dwie bomby.

Po zeznaniach obrona rozpoczęła huraganowy atak pytań.

Starosta Małaszyński nie daje się jednak zdetonować potokiem pytań adwokatów i z miejsca odpowiada na każde niemal ich zapytanie. W pewnym momencie zapytuje świadka:

Adw. Rudziński: — Czy na wiec Centrolewu przybył Korfanty z bojówką?

— Nie. Transport został zatrzymany po drodze na jednej ze stacyj. Wówczas nadjechał Korfanty. Policjant go wylegitymował.

Dalsze pytania w tym kierunku p. Małaszyński przecina odpowiedzią: „Nie mój rejon".

W trakcie przewodu sądowego musiał starosta krakowski odpowiadać adwokatom: Urbanowiczowi, Nagórskiemu, Nowodworskiemu, Sterlingowi, Benkielowi, Rudzińskiemu, Potokowi, Landauowi i innym, którzy usiłowali wydobyć od p. Małaszyńskiego szczegóły, odnoszące się do organizacji kongresu centrolewu w Krakowie. W pewnych wypadkach pytania te wkraczały ściśle w dziedzinę tajemnic urzędowych, czemu stanowczo sprzeciwił się świadek, starosta Małaszyński. Dalsze przesłuchiwania świadków sąd odroczył do dnia dzisiejszego.

—xox—

Chciał zamordować Brianda

bo mu się jego polityka nie podobała.

Paryż. Wielkie wrażenie wywołała w Paryżu wiadomość o udaremnieniu wczoraj zamachu na ministra Brianda.

Pełniący służbę w gmachu ministerstwa spraw wewnętrznych inspektor policji aresztował kupca z Metzu, nazwiskiem **Collignon, który przed odjazdem do Paryża, wygrażał się, że zamorduje Brianda z zemsty za jego politykę, szkodzącą narodowi francuskiemu.**

Przed wykonaniem planowanego zamachu niedoszły zamachowiec w niewiadomym narazie celu udał się najpierw do ministerstwa spraw wewnętrznych, aby uzyskać audjencję u premjera Lavala.

Nie uda się Niemcom skruszyć mocnego stanowiska Francji w sprawie długów.

Berlin. Prasa donosi, że propozycja niemiecka, dotycząca przeprowadzenia wpierw konsolidacji niemieckich długów krótkoterminowych, a dopiero następnie rokowań w sprawie reparacyj, została przez Francję odrzucona. Wobec tego ambasador niemiecki w Paryżu von Hösch otrzymał nowe instrukcje z Berlina. Na podstawie nowego projektu Niemcy gotowe są płacić zamiast 600 miljonów marek płatnych z tytułu odszkodowań wojennych tylko niecałe 400 miljonów. Połowa tych spłat miałaby być uiszczana w dostawach rzeczowych, których finansowanie przejęłaby Francja.

Gdyby się udało uzyskać porozumienie w sprawie tych świadczeń, Niemcy wystąpić mają z wnioskiem zwołania komitetu rzeczoznawców, przewidzianego w planie Jounga. Rząd niemiecki chciałby jednak uprawnienia komitetu rzeczoznawców rozszerzyć na sprawę kredytów prywatnych. Ponadto Niemcy domagają się, aby państwa, które udzieliły im kredytów krótkoterminowych, przyjęły wobec wierzycieli gwarancję spłat tych długów przez Niemcy.

Projekt ten ze zrozumiałych względów natrafia na energiczny sprzeciw Francji.

Ceny zboża idą w górę

wobec czego rolnicy zaczynają swobodniej oddychać.

Nowy Jork. Rząd sowiecki robi coraz większe zakupy zboża w Ameryce i Kanadzie. W związku z tem ceny zboża skoczyły o 25 procent. Pszenica, która do niedawna dokonywano tranzakcyj po 61 centów za buszel, kosztuje obecnie 85 centów.

Zakupy obecne to skutek gospodarki Sowietów, które wyprzedały lekkomyślnie po cenach śmiesznie niskich zboże ze swoich zbiorów.

*

Moskwa. Przewodniczący rady komisarzy ludowych Mołotow oświadczył, **że kilkaset miljonów pudów zboża zepsuło się zupełnie wskutek posuchy (!?)**

Wobec powyższej sytuacji eksport zboża z Sowietów będzie minimalny w roku bieżącym.

Jest rzeczą dowiedzioną, że ceny zboża w Polsce kształtują się w zależności od cen światowych. Tak jest i w tym wypadku.

Kupcy zbożowi wstrzymali niemal zupełnie wysyłki, oczekując dalszej, poważniejszej zwyżki cen. Podaż jest minimalna, ceny idą w górę. **Żyto w Warszawie osiągnęło już poziom 25 zł za 100 kg pszenica — 26 zł.**

Na kresach wschodnich ceny żyta są znacznie wyższe od cen pszenicy. Również silna tendencja panuje dla owsa z powodu dużych zakupów, jakich dokonuje obecnie wojsko.

Rolnicy zaczynają swobodniej oddychać. Zdecydowana i utrwalona zwyżka cen byłaby początkiem zasadniczego odrodzenia gospodarczego rolników, stanowiących 85 proc. ludności naszego państwa.

Studenci-włamywaczami

W kołach rodzicielskich uczniów gimnazjum w Zabrzu (Śląsk niemiecki) duże wrażenie wywołała wiadomość o pochwyceniu przez policję **dwu uczniów tegoż gimnazjum na gorącym uczynku zwykłej kradzieży.**

Stało się to w następujących warunkach: Późnym wieczorem w ubiegły wtorek policja zawiadomiona została o włamaniu do składu kupca Wilhelma Stegera przy ul. Kowalskiej w Zabrzu. Przybyli na miejsca kradzieży żołnierze policyjni zdołali jednego z rabusiów pochwycić, dwaj inni natomiast zdołali zbiec. Stali oni na straży. Pochwyconym okazał się **uczeń miejscowego gimnazjum, lat 17.** Jeden ze zbiegłych był kolegą gimnazjalnym pochwyconego, drugi uczniem masarskim. **Obaj zostali nieco później przez policję aresztowani.** Śledztwo ustaliło, że dobrana trójka ma za sobą **szereg uprzednio dokonanych włamań, połączonych z rabunkiem.**

Doskonałe lekarstwo

9) (Dokończenie.)

Ledwo stanęła na progu, doktor poznał ją zaraz i zapytał z uśmiechem:

— Witam was, młynarko! Jak się macie? A jakże tam waszemu, czy znowu po lekarstwo?

— A gdzie zaś, wielmożny panie doktorze! Mój, dzięki Bogu, zdrów, jak rzepa! Dyć druga butelka lekarstwa stoi nietknięta w skrzynce. Ja tu dziś przyszłam niby... żeby oto...

— To mnie bardzo cieszy — przerwał doktor — że wasz mąż już zupełnie wyleczony. Ale dobrze, żeście przyszli, bo mam tu coś do oddania.

Tu pan doktor otworzył biurko, wyjął dwa dukaty i podając je Teresce, rzekł:

— Oto, moja kobietko, wasze pieniądze, któreście zostawili u mnie za lekarstwo. Kiedy młynarz już zdrów jak rzepa i wy lekarstwa brać nie potrzebujecie, to wam mogę powiedzieć, że ono nic nie kosztuje.

— O rety! Co też to pan doktor mówi! Takie doskonałe lekarstwo miałoby być za darmo? Toć ono już się tak przytrafiło mojemu i pomogło na jego chorobę, że...

— To lekarstwo, to była czysta woda — przerwał doktor z uśmiechem — i nie ona pomogła waszemu mężowi, moja młynarko, tylko wasze milczenie. Mając wodę w ustach, nie mogliście się kłócić, wyzywać i przeklinać męża; a on nie drażniony, wnet się uspokajał, mając zaś spokój w domu, nie uciekał do karczmy. Musiałem jednak przed wami wodę nazwać sławnem lekarstwem, bo inaczej nie bylibyście mi wierzyli i usłuchali, że tylko milczeniem możecie poprawić męża. Boć to przecie wiele kobiet myśli że najlepsze lekarstwo na złego męża, to obrotny, biegły język: że przeklinaniem, wyzwiskami, krzykiem męża łajdaka naprawi. Wy jednak przekonaliście się sami, że to nieprawda; owszem pokazało się na was, że milczenie, łagodność, dobroć, wyrozumiałość lepiej na pijaka skutkują.

Młynarka słuchała z wytrzeszczonemi oczyma, uszom własnym nie wierząc; nareszcie po dobrej chwili, gdy doktor zamilkł, spytała z wahaniem:

— A nie żartuje też sobie pan z prostej kobiety?

— Ale skąd znowu! Najszczerszą prawdę wam mówię. Weźcie oto wasze dwa dukaty i...

— O! nie! nie! — przerwała żywo Tereska. — Niech pan nie gardzi tem, co z całego serca dałam... Ja tu oto gąskę przyniosłam... niechże pan doktor nie gardzi... My prości ludzie, nie umiemy składnie dziękować i wyraźnie pokazać, jak nam na sercu, ale nam bardzo radośnie w duszy, skoro się możemy odwdzięczyć... Niech pan doktor nie gardzi... Gąska „galante" utuczona, a ilem razy kluski jej w gardziel pchała, zawsze myślałam o panu doktorze... Niechże pan nie gardzi...

Na takie dowody wdzięczności nie mógł doktor pozostać obojętnym; poczuł coś, jakby łzy w oczach, więc odbierając gąskę od Tereski, mówił z uśmiechem, ale bardzo wzruszony:

— Ja, moja dobro młynarko, wcale nie gardzę waszemi darami... Owszem z radością przyjmuję gąskę, którą tuczyliście z myślą o mnie; serdecznie cieszy mnie wasza pamięć i wdzięczność. Lecz za wodę, dwóch dukatów przyjąć nie mogę; aby was jednak nie martwić, ofiarujemy dukaty dla ubogich, których tak wielu w naszem miasteczku. I tak wszyscy będziemy radzi i zadowoleni: wy macie zdrowego męża, ja tuczną gąskę, a ubodzy dukaty. Jeszcze raz wam dziękuję za pamięć o mnie i zapewniam was, że porówno z wami się cieszę, moja młynarko, z nawrócenia Mateusza.

Tereska z wdzięcznością ucałowała rękę doktora i z rozjaśnioną radością twarzą opuszczała jego pokój, widząc, że gąska powędrowała do kuchni, a dukaty wpadły do skarbonki dla ubogich.

Idąc zaś szybkim krokiem ku domowi, tak sobie prawiła po drodze półgłosem:

— Jednak niema to, jak się udać do uczonego doktora!... Taki mądry pan na wszystko znajdzie sposób!... Nie tak, to siak, a zawsze poradzi. Daj mu Panie Boże, zdrowie i długie życie!... Ale żeby mu aby gęś smakowała!... Ta gospodyni gotowa jej zaraz nie zabić... bo to w mieście nie są niewiasty tak znające wedle gęsi, jako my na wsi... Rety! dopierożby mi dała... coby sobie pan doktor pomyślał o mnie... Jużci nic, jeno żem się przechwalała. Jak ją kilka dni potrzyma żywą, na nic schudnie... toby dopiero było... Prawie trzeba mi było doktorowej powiedzieć? Szkoda byłoby gęsi... Wątrobę powinna mieć jak talerz... tocem jej klusek nie żałowała... Niechże mu będzie na zdrowie, doktorowi kochanemu!... Ale co znający, to znający... O okrutnie znający!

KONIEC.

Kronika bieżąca

Sobota 7 listopada

Św. Amaranta, męczennika.
Św. Willibroda, biskupa † 738.
Słow.: Żytomir.

Jutro niedziela, 8 listopada: Oktawa uroczystości Wszystkich Świętych.

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 6.43,	o godz. 16.12
Księżyca	o godz. 3.04,	o godz. 14.56

Z historii śląskiej.

7 listopada. 1723. Poświęcenie kościoła w **Radziejowie**, w pow. rybnickim. — **1875.** Poświęcenie nowego kościoła parafjalnego w **Grzędzinie**, w powiecie kozielskim, przez radcę duchownego ks. dziekana Krauzego ze Stawikowa. — **1925. Pielgrzymowice.** Odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci **Karola Miarki**, ufundowanej przez nauczycieli śląskich. — **1928.** Ks. Prymas August Hlond, na posłuchaniu u Papieża Piusa XI. — **1928.** Umarł w Bytomiu emerytowany dziekan i proboszcz, patrjarcha diecezji wrocławskiej, ks. Albin Żołądek, przeżywszy 92 lata i 9 miesięcy. Urodził się 22 lutego 1836 r.

W roku 1288. Zbudowanie kościoła św. Krzyża **we Wrocławiu**, przez ks. Henryka IV Probusa. Za staraniem Niemców, mieszczan krakowskich otrzymał tron krakowski; zniemczył się zupełnie a nawet pisał wiersze niemieckie. — **1288.** Nastąpiła zgoda pomiędzy biskupem wrocławskim Tomaszem II i Henrykiem IV, księciem wrocławskim, który mu był odebrał dziesięciny. — **1288.** Umarł **Władysław, książę opolski i raciborski.** Powstają księstwa: opolskie, raciborskie, bytomskie, a także cieszyńskie, oświęcimskie i kozielskie. **1288.** Biskup wrocławski Tomasz II podniósł kaplicę zamkową **w Raciborzu** do rzędu kościołów kolegjackich. — **1289** w końcu lipca rusza Henryk Probus do Krakowa. Napróżno oblegał zamek krakowski, Ślązacy witali na pomoc Lwa, księcia halickiego, który im w niczem dopomóc nie mógł, zwraca się ku Śląskowi i burzy okolice, dotarł aż do Nysy. Zawrócony z pod Raciborza, uchodzi na Ruś z bogatą zdobyczą. — **1289.** Władysław Łokietek, zdradzony przez Niemców krakowskich, którzy przy drugiem obleganiu Krakowa przez Henryka Probusa, potajemnie wpuścili Ślązaków do miasta, ratuje się ucieczką, w czem mu pomagają Franciszkanie. Na tronie krakowskim utrzymuje się Henryk Probus. Biskup krakowski Paweł z Przemiankówa, wtrącony do więzienia, miasto jego Sławków otrzymuje Henryk z Voschowa.

Oświadczenie.

W związku z pogłoskami, jakie pojawiły się w ostatnich dniach w gazetach polskich i niemieckich w sprawie rzekomej likwidacji spółki wydawniczej „Katolik" w Bytomiu oświadczamy, że wydawnictwa nasze „Katolik Polski", „Katolik Śląski", „Górnoślązak" i „Goniec Śląski" nie są zależne od wydawnictwa „Katolika" w Bytomiu i że stanowią samodzielne przedsiębiorstwo wydawnicze, sądownie zarejestrowane w Katowicach.

Wyżej wymienione wydawnictwa „Katolik Polski", „Katolik Śląski", „Górnoślązak" i „Goniec Śląski" będą, jak dotychczas, prowadzone we własnym zarządzie, niezależnie od „Katolika" w Bytomiu.

Wydawnictwo i Redakcja „Katolika Polskiego", „Katolika Śląskiego", „Górnoślązaka" i „Gońca Śląskiego".

— **Bilety autobusowe są wydawane przez urzędy wojewódzkie.** Ministerstwo robót publicznych wydaje już przedsiębiorcom autobusowym za pośrednictwem urzędów wojewódzkich urzędowe bilety autobusowe, które wprowadzone zostają z dniem 15 bm. Bilety te sprzedawane będą przedsiębiorcom w książeczkach po 25 i 50 sztuk, przyczem przy kupnie właściciele autobusów wpłacać będą jedną trzecią część nominalnej ceny biletów na fundusz drogowy. Bilety, wydane przez ministerstwo robót publicznych posiadają cenę nominalną od 60 gr. do 16 zł. Nazwa stacji początkowej i krańcowej nie jest na bilecie wydrukowana, lecz przedsiębiorca autobusowy lub jego pracownik obowiązani są w odpowiednim miejscu wypisać je atramentem, ołówkiem lub wybić stemplem.

— **W sprawie opłat dla lekarzy za pomoc w nagłych wypadkach.** W ministerstwie spraw wewnętrznych opracowywana jest obecnie nowelizacja ustawy o wykonywaniu praktyki lekarskiej. Nowelizacja dotyczyć ma zmiany przepisów w sprawie ponoszenia przez gminy kosztów pomocy lekarskiej w nagłych wypadkach. Według dotychczas obowiązującej ustawy, za udzielenie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach na wezwanie chorego, jego otoczenia lub na żądanie organów władz państwowych czy komunalnych, przysługuje lekarzowi zapłata według ustalonej taksy, oraz zwrot kosztów. W razie, jeżeli chory, względnie instytucja, zobowiązana do pokrycia tych kosztów, nie mogą uiścić należności, wypłacić ją lekarzowi obowiązana jest gmina, na obszarze której zdarzył się wypadek. Projekt nowej ustawy ma na celu zapobieganie zbytnim i niezawsze usprawiedliwionym wydatkom gmin z tego tytułu i przewiduje, że fakt wypadku, grożącego śmiercią, musi być poświadczony przez zarząd gminy, wójta, sołtysa lub też inne osoby, w każdym razie obce w stosunku do chorego. Ponadto, w projekcie ustawy rozszerza się prawo regresu gmin — które pokryły koszty wezwania lekarza w nagłych wypadkach, również w stosunku do innych związków komunalnych, obowiązanych do pokrycia tych kosztów.

— **Konkurs na nowelę o temacie oszczędnościowym.** Celem uczczenia „Dnia oszczędności", obchodzącego na całym świecie w dniu 31 października, oraz w celu zainteresowania nauczycielstwa szkół powszechnych sprawami oszczędności, Polski Bank Komunalny ogłosił dla nauczycielstwa szkół powszechnych konkurs na nowelę - opowiadanie, mające za temat zagadnienie oszczędności. Za najlepsze prace wyznaczone zostały trzy nagrody w wysokości 300, 200 i 100 zł. Rękopisy przesyłać należy do dnia 31 grudnia br. do Polskiego Banku Komunalnego. W skład sądu konkursowego wchodzą prezesi związku powiatów, rady Polskiego Banku Komunalnego, Związku Miejskich i Powiatowych kas oszczędności, oraz Związku Komunalnych Kas Oszczędności.

— **Trzeci zjazd Związku Obrony Kresów Zachodnich.** Z okazji dziesięciolecia istnienia Związku Obrony Kresów Zachodnich odbędzie się w Warszawie w dniach 15 i 16 bm. trzeci zjazd delegatów Związku z całego terenu Rzeczypospolitej. Otwarcie zjazdu poprzedzi nabożeństwo, poczem delegaci złożą wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. W uroczystem otwarciu zjazdu wezmą udział przedstawiciele władz państwowych, samorządowych, oraz organizacyj społecznych. W toku obrad omówione zostaną sprawozdania z działalności związku na tle układu stosunków polsko-niemieckich w ubiegłem dziesięcioleciu, oraz sprawozdania z prac organizacyjno-politycznych i finansowych.

— **Zaprzeczenie pogłosek o ponownej zniżce pensyj urzędniczych.** W sferach urzędniczych wielkie zaniepokojenie wywołała kursująca od kilku dni pogłoska o zamierzonem jakoby ponownem obniżeniu poborów urzędniczych. Według tych pogłosek obniżka miała być przeprowadzona jeszcze w roku bież. w ten sposób, że wysokość punktów, według których obliczane są pobory urzędnicze, miała być zniżona z 43 groszy do 35 groszy i objęłaby urzędników państwowych, wojsko, emerytów i inwalidów. Pogłoskę te staraliśmy się sprawdzić u źródeł miarodajnych, które jej jak najkategoryczniej zaprzeczyły, nazywając ją zwykłem zmyśleniem i plotką.

— **Z Państwowej Szkoły Higjeny.** W dniu 21 października rb. zakończony został w Państwowej Szkole Higjeny 3-tygodniowy kurs dla lekarzy i kierowników ośrodków zdrowia. W kursie uczestniczyło 34 lekarzy ze wszystkich województw Polski.

W dniu 2 listopada rozpoczął się w Państwowej Szkole Higjeny 6-miesięczny kurs higjeny publicznej dla lekarzy, pragnących wstąpić do państwowej służby zdrowia.

Dnia 9 listopada rb. rozpocznie się 3-tygodniowy kurs propagandy higjeny, przeznaczony specjalnie dla lekarzy.

W czasie od 18—26 listopada rb. odbędzie się w Państwowej Szkole Higjeny kurs przeciwalkoholowy dla lekarzy.

Od 30 listopada do 5 grudnia odbędzie się w Państwowej Szkole Higjeny 4-ty kurs p. t. „Alkoholizm i jego zwalczanie" przeznaczony dla działaczy społecznych i nauczycielstwa.

Z życia harcerstwa Śląskiego.

Zebranie zarządu oddziału śląskiego Z. H. P.

W poniedziałek 2 listopada odbyło się zebranie zarządu oddziału śląskiego Z. H. P. w Katowicach. Zebranie otworzyła przewodnicząca Z. O. Śl. Wanda Jordanówna, witając zebranych członków Z. O. Obecni byli dh. Jordanówna, inż. Daniec, dh. Spoczyńska, Tomala, Strumiłło, Rokita, Kapiszewski, k.ch. Grzbiela, k. ch. Wierzbiańska, Węglarzówna; usprawiedliwili swą nieobecność: ks. Milik, dr. Krupiński, Łowiński. Następnie komendanci chorągwi złożyli krótkie sprawozdania z przebiegu akcji letniej: drużyny żeńskie miały ubiegłego lata 19 obozów, 3 na terenie K. O. P., jeden kurs dla drużynowych, 1 kurs dla zastępowych oraz wspólny kurs instruktorski z chorągwią krakowską, w którym wzięło udział 11 instruktorów śląskich, 7 wzięło udział w kursie dla nauczycielek, który urządziła gł. kwatera żeńska, zaś 7 w kursie dla zuchów oraz 27 harcerek pojechało na zlot do Pragi. Razem około 600 harcerek ze Śląska było tego lata na świeżem powietrzu, aby nabyć zdrowia i zaczerpnąć sił do pracy. — Chorągiew męska urządziła 1 kurs instruktorski, na nim reprezentowane były prawie wszystkie środowiska, 1 kurs dla obozowników w Brennej dla 56 starszych harcerzy, za wzorowe prowadzenie kierownik tegoż kursu dh. J. Lis otrzymał pochwałę; obozów dla harcerzy tegoż roku było 54, z tego 2 na terenie K. O. P., poza tem 14 harcerzy było na kursie żeglarskim oraz 94 harcerzy wzięło udział w zlocie skautów słowiańskich w Pradze a 6 ze Śląska pojechało do Kandersteg.

Po dłuższej dyskusji stwierdzono, że akcja letnia dała dobre wyniki pod względem wyrobienia technicznego jak i moralnego, dając młodzieży śląskiej dużo zdrowia i sił moralnych na przyszłość. Następnie omawiano program pracy harcerstwa śląskiego i zamierzenia obu komend: Chor. męska organizuje 2 kursy narciarskie, aby ten sport udostępnić, w 6 środowiskach odbędą się kursy domowego wyrobu nart, na zakończenie zimy tak jak w ubiegłych latach odbędą się zawody narciarskie. Celem dalszego przeszkolenia będzie urządzony kurs dla harcerzy, którzy brali udział w kursie obozowników a w czasie świąt wielkanocnych odbędzie się zjazd komendantów obozów letnich. Wszystkie te kursa odbędą się w harcerskiej szkole instruktorskiej na Buczu. — Poza tem dość dobrze rozwija się sport wodny; już jest czynnych 8 drużyn żeglarskich, które w przyszłym roku wezmą udział w zawodach wodnych mających odbyć się nad jeziorem Gorczyńskiem. Przygotowując się do zlotu nasi harcerze robią sobie sami kajaki i w liczbie 30—40 wezmą tam udział. — Komenda Chorągwi żeńskiej prócz normalnego programu organizuje pracę świetlicową dla starszych dziewcząt, metodą harcerską dąży do wyrobienia moralnego, planuje urządzić 1 kurs zimowy dla harcerek, kurs narciarski oraz w ciągu roku kurs dla kierowniczek pracy zuchowej.

Dalszym punktem obrad było omówienie w zarysie programu Z. O., który przedstawiła dh. W. Jordanówna; przy końcu omawiano sprawy finansowe, uruchomienie komisji dostaw harcerskich i t. p., a w związku z akcją społeczną postanowiono współpracować z komitetami dla niesienia pomocy bezrobotnym.

Jeśli istotnie pragniesz...

Jeśli istotnie pragniesz przyczynić się do złagodzenia klęski bezrobocia, jeśli naprawdę pragniesz ulżyć niedoli Twoich współbraci, cierpiących skrajną nędzę skutkiem długotrwałego okresu bezrobocia, musisz pamiętać o tem, że tylko konsekwentnie prowadzona akcja może przynieść pożądane wyniki:

A więc nie zapominaj raz na miesiąc **przekazać pieniądze na konto Ogólnego** Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym P. K. O.

Nr. 307.795,

weź na dożywianie ubogie dziecko, złóż ofiarę w naturze na rzecz bezrobotnych i zaproponuj Twoim znajomym, aby uczynili to samo.

A przytem pamiętaj, że obowiązkiem Twoim jest również **popierać imprezy dochodowe, urządzane na rzecz bezrobotnych oraz konsumować wyłącznie wyroby produkcji krajowej,** bo kupując towary zagraniczne, **odbierasz chleb polskiemu robotnikowi i urzędnikowi.**

Województwo śląskie.

* **Przemysł hutniczy w dalszym ciągu zwalnia robotników.** W ubiegłą środę komisarz demobilizacyjny inżynier Maske rozpatrywał wnioski trzech śląskich zakładów hutniczych o zezwolenie na zwolnienie robotników. Mianowicie: dyrekcja **huty „Bernarda" w Szopienicach** zabiega o zezwolenie na zwolnienie 250 robotników, **huta „Elektroliza" w Szopienicach** stara się o zwolnienie 10 robotników a zakłady cynku i ołowiu w **Brzezinach** chciałyby zmniejszyć swą załogę o 50 ludzi. Przedstawiciele wymienionych zakładów przemysłowych twierdzili, iż są zmuszeni ograniczyć produkcję do ostateczności wskutek braku zamówień. Radcy zakładowi i zastępcy związków zawodowych protestowali przeciwko udzieleniu zezwolenia na zwolnienie robotników. Komisarz demobilizacyjny po wysłuchaniu stron ogłosił, że ostateczne orzeczenie w sprawie tych wniosków wyda po zbadaniu stanu tych hut na miejscu.

* **„Miesiąc Propagandy Śląska Związku Obrony Kresów Zachodnich".** Z różnych miejscowości województwa śląskiego napływają do komitetu organizacyjnego „Miesiąca Propagandy Śląska Z. O. K. Z." zawiadomienia o powstaniu miejscowych komitetów oraz o planowanych programach akcji oświatowej, rozrywkowej i zbiórkowej. W czasie ubiegłego tygodnia utworzone zostały komitety miejscowe **w Aleksandrowicach**, pow. bielski, pod przewodnictwem p. Jana Budnioka, **w Starej Wsi**, pow. Pszczyna pod przewodnictwem p. Józefa Kokota, na terenie powiatu świętochłowickiego **w Chropaczowie** pod przewodnictwem p. naczelnika Przybyły i ks. proboszcza Cedzicha, **w Lipinach Śl.** pod przewodnictwem naczelnika gminy p. Lazara oraz **w kilku miejscowościach powiatu rybnickiego. W mieście Rybniku** miejscowy komitet postanowił urządzić w dniu 22 listopada poranek ze śpiewem, deklamacjami, koncertem i odczytem dr. Białego. Miejscowość **Wilchwa** postanowiła urządzić w dniu 15 listopada br. akademję a następnie zabawę. **W Szczygłowicach** uroczystość „Miesiąca Śląska" odbędą się w dniu 8 listopada, a mianowicie rozpoczną się uroczyste nabożeństwa w porannych godzinach o-

raz powszechnym trojakiem śląskim wieczorem zakończą się. **W Gierałtowicach** na czele komitetu stanął ks. radca Władysław Robota, **w Turzy** przewodnictwo komitetu objął p. Lubszczyk, prezes kółka rolniczego. **W Woli** przewodnictwo komitetu objął kierownik szkoły p. Więcław oraz uchwalono w dniu 22 listopada br. urządzić uroczystą wieczornicę.

Z Katowickiego

Akademja „Propagandy Śląska“ w Katowicach.

Katowice. W niedzielę, 8. listopada br. odbędzie się, jak już donosiliśmy, o godzinie 11.30 w gmachu Teatru Polskiego w Katowicach popularna akademja z okazji „Miesiąca Propagandy Śląska“. Akademja zapowiada się niezmiernie ciekawie, albowiem biorą w programie jej udział znane na terenie Śląska towarzystwa, jak: orkiestra mandolinistów „Halka“ z Roździenia-Szopienic, która pod batutą p. Ludwika Kiczyńskiego odegra preludjum Szopena, oraz wiązankę melodyj śląskich. Pozatem wystąpi jeden z najlepszych chórów szkolnych, a mianowicie: chór chłopięcy szkoły powszechnej im. Lompy z Załęża. — wreszcie zaprodukuje szereg utworów muzycznych jedna z najlepszych orkiestr katowickich, mianowicie orkiestra policyjna województwa śląskiego. Akademja poprzedzona zostanie przemówieniem, poświęconem znaczeniu „Miesiąca Śląska“. Wstęp jest bezpłatny. Wszystkich zachęcamy do jak najliczniejszego udziału.

Księgi koncernu Fulmen są prowadzone prawidłowo.

Katowice. Onegdaj zakończyło się badanie ksiąg koncernu Fulmen, które, jak wiadomo, zostały w swoim czasie podczas rewizji zasekwestrowane przez władze prokuratorskie i skarbowe. Jak się obecnie dowiadujemy, rewizja ksiąg nie wykazała żadnych nadużyć, wobec czego księgi zwrócono do biura koncernu.

Otwarcie sztucznego toru łyżwiarskiego.

Katowice. W dniu 15. bm. zostanie otwarty sztuczny tor łyżwiarski w Katowicach. Na otwarcie odbędzie się mecz hokejowy między reprezentacjami Śląska i Krakowa. Na torze trenować będzie w jeździe wicemistrz świata Bayer i pani Dietrich pod kierownictwem trenera śląskiego towarzystwa łyżwiarskiego p. Jureka.

Powrót dzieci z Gorzyc.

Katowice. Dzieci szkolne, wysłane przez urząd opieki społecznej w dniu 9. października na kurację do uzdrowiska miasta Katowic w Gorzycach Śl., wracają w sobotę, 7 listopada br. do domu. Rodziców uprasza się o odebranie swych dzieci w hali dworca IV klasy w Katowicach o godz. 18,45.

Przed sensacyjną rozprawą o szpiegostwo.

Katowice. Z końcem listopada przed sądem karnym w Katowicach odbędzie się sensacyjna rozprawa o szpiegostwo. Na ławie oskarżonych zasiądzie znany kupiec kolonjalny z Katowic, Otto Rasner.

500 ton ołowiu zajął komornik.

Katowice. „Kattowitzer Ztg.“ donosi, że piastujący od czasu objęcia Górnego Śląska przez władze polskie stanowisko dyrektora państwowej huty srebra i ołowiu w Strzybnicy pod Tarnowskiemi Górami p. Lenartowicz został ze swego stanowiska z dniem 1 października zwolniony z powodu ogólnej redukcji. Dyrektor Lenartowicz, jak podaje to pismo, zaskarżył obecnie dyrekcję huty o odszkodowanie w wysokości 160 000 złotych, a celem zabezpieczenia tej pretensji zajął hucie przez komornika sądowego 500 ton ołowiu. Jak wiadomo, huta ma być w najbliższym czasie unieruchomiona. Zapowiedź procesu budzi ogólne zainteresowanie.

Samobójstwo.

Katowice. Dnia 4 bm. w godzinach popołudniowych mistrz blacharski Paweł Tyja pozbawił się życia w mieszkaniu przy ul. Stalmacha 18. Denat wystrzelił z rewolweru w prawą skroń, skutkiem czego śmierć nastąpiła na miejscu. Zwłoki odstawiono do kostnicy szpitala miejskiego w Katowicach. Powodem targnięcia się na własne życie były niesnaski rodzinne.

Bójka.

Giszowiec w Katowickiem. Dnia 3 bm. obok przystanku kolejki kopalnianej w czasie kłótni na tle osobistych porachunków pobity został 24-letni Paweł Papłoń z Giszowca przez swoich braci Ernesta i Antoniego oraz Hermana Szydłę, braci Alfreda i Pawła Marca i Franciszka Mokrego. Wymienieni pourywali sztachety od płotu i rzucili się na Papłonia, uderzając go kilkakrotnie. — Przechodnie uwolnili Papłonia i odprowadzili go do domu.

Z Król. Huty

Z życia młodzieży.

Król. Huta. W niedzielę, dnia 1. bm. odbyło się w Król. Hucie zebranie okręgu królhuckiego, na którem był obecny komendant związkowy naucz. p. Karuga. Zebraniu przewodniczył prezes okr. drh. Bonk. Po załatwieniu wstępnych spraw przystąpiono do sprawozdań z działalności Stowarzyszeń, z których wynikało, że SMP. w okręgu królhuckim pracują bardzo dzielnie. Po obszernej dyskusji wygłosił zelator związkowy drh. Polednia referat: „Odrodzenie nasze w SMP.“. Następny referat wygłosił drh. Stosz pt. „Krucjata miłości“. Ostatni referat wygłosił naucz. p. Karuga. Referował on o zorganizowaniu pomocy dla młodzieży bezrobotnej, na którą czyha demoralizacja i komunizm. Wszystkie referaty zostały przyjęte hucznemi oklaskami, a w dyskusji stwierdziła młodzież, że żywo interesuje się zagadnieniami wychowania młodzieży na dobrych katolików i obywateli państwa. W końcu uchwalono następującą rezolucję: 1) Zebrani zarządowcy SMP. okręgu królhuckiego domagają się, ażeby w roku bieżącym odbyły się jeszcze rekolekcje, zamknięte dla druhów SMP. 2) Zebrani domagają się, ażeby zebrania okręgowe odbywały się tylko w niedzielę i to przed południem. 3) Zebrani domagają się, ażeby dwutygodnik pt. „Młodzież Katolicka“, wychodzący co drugi tydzień, jako dodatek „Gościa Niedzielnego“ wychodził co tydzień.

Jarmark dobroczynny w sierocińcu.

Król. Huta. Stowarzyszenie pań św. Wincentego a Paulo parafji św. Barbary w Król. Hucie urządza w niedzielę, dnia 8. listopada br. o godzinie 16 w sali sierocińca przy ul. św. Piotra wielki jarmark dobroczynny, połączony z różnemi niespodziankami oraz znanym z dobroci i taniości bufetem. Przygrywać będzie orkiestra. Dochód z jarmarku przeznaczony dla najbiedniejszych naszej parafji. W imieniu tych ubogich zaprasza zarząd towarzystwa wszystkich obywateli miasta Król. Huty i okolicy na powyższy jarmark. Drobną ofiarą przyczynić się może każdy do ulżenia niedoli tym, którzy łakną chleba.

Z Świętochłowickiego

Mianowanie komisarzy spisowych.

Świętochłowice. W związku z przygotowaniem II-go powszechnego spisu ludności, podaje się do publicznej wiadomości, że powiat świętochłowicki podzielono na piętnaście obwodów spisowych, oznaczając je kolejnemi numerami od I do XV, przyczem Brzozowice i Kamień stanowią wspólny obwód spisowy. P. starosta powiatu świętochłowickiego zamianował naczelnymi komisarzami spisowymi: p. Mikołaja Mendesa, kierownika szkoły, dla obwodu I, obejmującego gminę Brzozowice i Kamień; p. Wiktora Rducha, kierownika szkoły, dla obwodu II gmina Brzeziny Śl., p. Jana Przybyłę, naczelnika gminy, dla obwodu III Chropaczów, p. Zbigniewa Rudzkiego, naczelnika gminy, dla obwodu IV Godula, p. Pawła Basistę, naczelnika gminy, dla obwodu V Nowy Bytom, p. Piotra Tomanka, naczelnika gm., dla obwodu VI Orzegów, p. Kazimierza Mazoka, kierownika szkoły, dla obwodu VII Ruda, p. Józefa Zemboka, naczelnika urzędu okręgowego, dla obwodu VIII Szarlej, p. Józefa Nowaka, naczelnika gminy, dla obwodu IX Nowe Hajduki, p. Wiktora Polaka, naczelnika gminy, dla obwodu Świętochłowice, p. Józefa Janusza, kierownika szkoły, dla obwodu XI W. Dąbrówka, p. Edwarda Rybarza, naczelnika gminy, dla obwodu XII Łagiewniki, p. Franciszka Lazara, naczelnika gminy, dla obwodu XIII Lipiny, p. Jana Pudlika, naczelnika gminy, dla obwodu XIX W. Piekary, p. Franciszka Janka, inspektora biur urzędu gminnego, dla obwodu XV Wielkie Hajduki. W dn. 6. listopada br. o godzinie 9 odbędzie się w tut. starostwie zjazd naczelnych komisarzy spisowych, mający na celu ich praktyczne zaznajomienie się z instrukciami i formularzami spisowemi

Najechanie samochodem.

Świętochłowice. Dnia 31 ub. m. na ul. Król. Huckiej w Piaśnikach najechany został przez samochód osobowy jadący rowerem Jerzy Gołąbek z Szarlocińca i doznał lekkiego okaleczenia ciała oraz zniszczenia roweru. Kierowca samochodu po wypadku odjechał w dalszym kierunku do Lipin.

Pozbawił się życia za pomocą paska.

Świętochłowice. Dnia 3 bm. w godzinach południowych pozbawił się życia przez powieszenie na pasku przymocowanym do klamki drzwi, hutnik Wiktor Wacław, lat 37 liczący, zamieszkały ostatnio przy ul. Czarnoleśnej 9. Powodem targnięcia się na własne życie był rozstrój nerwowy.

Robotnicy nie otrzymali jeszcze zarobków.

Nowy Bytom w Świętochłowickiem. Huta „Pokoju“ nie wypłaciła jeszcze zarobków robotnikom ani urzędnikom. Niema też najmniejszych widoków, aby w najbliższym czasie mogło to nastąpić. Los robotników, zarabiających tak mało w obecnych czasach jest nader przykry, to też nic dziwnego, że wśród robotników panuje wielkie rozgoryczenie i niezadowolenie.

Z życia Z. O. K. Z.

Lipiny w Świętochłowickiem. Dnia 18. października br. odbyło się miesięczne zebranie miejscowego koła Z. O. K. Z. pod przewodnictwem prezesa p. dr. Bobra. Na zebraniu wygłoszone zostały dwa referaty, mianowicie: p. inż. Litońskiego „O budowie domów robotniczych“, oraz p. Wolnickiego „O rozwoju spółdzielczości na Śląsku“. P. inż. Litoński w referacie swoim zajął stanowisko, iż ze względu na obecny kryzys gospodarczy i wielkie koszty przy budowie domów murowanych, należy rozpocząć akcję budowy drewnianych domków robotniczych. P. prezes Bober z kolei zdał sprawozdanie z wycieczki do Katowic, w której wzięło udział 273 osoby, zwiedzając Muzeum Śląskie, gmach województwa, budowę katedry i wystawę morską.

Z Pszczyńskiego

Zemsta kłusowników.

Ornontowice w Pszczyńskiem. Nieznani sprawcy napadli w Ornontowicach w powiecie pszczyńskim na miejscową leśniczówkę. Sprawcy podrzucili pod mieszkanie leśniczego Pawła Frankego 100 gramów materjałów wybuchowych. Nastąpił wybuch, wskutek czego wyleciało 14 szyb. Jest to już drugi tego rodzaju zamach na mieszkanie Frankego. Prawdopodobnie jest to akt zemsty ze strony kłusowników.

Pożar.

Studzionka w Pszczyńskiem Dnia 3 bm. wskutek wadliwej budowy komina wybuchł pożar na strychu domu mieszkalnego Jan Śledziony i zniszczył dach domu oraz nagromadzone na strychu siano, słomę i różne drobne sprzęty domowe. Szkoda wyrządzona pożarem wynosi około 15 000 zł, co w całości pokrywa ubezpieczenie. W akcji ratunkowej brała udział miejscowa straż pożarna przy pomocy mieszkańców.

Z Rybnickiego

Ks. dziekan zachorował.

Rybnik. W środę po południu zachorował nagle i bardzo ciężko ks. dziekan Reginek. Ks. dziekan znajduje się w szpitalu Spółki Brackiej pod opieką lekarza dr. Sachtlebena. Urząd parafjalny uprasza o modły o rychłe wyzdrowienie.

Kradzież kuźni polowej.

Rybnik. W nocy na 1 bm. skradziono z rusztowania budowy klasztoru przy ul. Kościuszki kuźnię polową, wartości 150 zł.

Skazanie listonosza za zabójstwo.

Rybnik. Izba karna sądu okręgowego rozpatrywała sprawę listonosza Filipa Sławika, któremu akt oskarżenia zarzucał, że 30 sierpnia br. zabił rolnika Józefa Zarembę. Między obydwoma wywiązała się kłótnia o pole. Sławik ugodził Zarembę nożem w pierś, wskutek czego ugodzony zmarł w drodze do lekarza. Na rozprawie w środę Sławik zaprzeczał użyciu noża i twierdził, że jest nerwowy. Sąd skazał Sławika na 3 lata więzienia.

Targ na konie i bydło.

Żory w Rybnickiem. Najbliższy targ na konie i bydło odbędzie się w Żorach w dniu 18. listopada br.

Niezbyt się obłowili.

Jastrzębie Górne w Rybnickiem. Dnia 2 bm. weszli nieznani sprawcy na strych domu mieszkalnego Jana Stanowskiego i skradli czarny płaszcz zimowy i parę nowych butów, łącznej wartości 200 zł. Następnie sprawcy udali się do pokoju sypialnego i pod groźbą pobicia wymuszali od Stanowskiego wydania pieniędzy. Na oświadczenie jego, iż pieniędzy nie posiada — sprawcy zbiegli w niewiadomym kierunku.

Śmierć przy pracy.

Czerwionka w Rybnickiem. Górnik Alojzy Czichos z Czerwionki zmarł przy pracy, rażony prądem elektrycznym. Czichos osierocił żonę i pięcioro małych dzieci.

Z Lublinieckiego

Nagła śmierć.

Lisów w Lublinieckiem. Dnia 3 bm. o godz. 17 jadący pociągiem osobowym z Lublińca w kierunku Częstochowy, zmarł nagle około 60-letni Antoni Łebek, pochodzący z Kamińska gmina Węglowiec, pow. częstochowski. Zwłoki złożono na dworcu kolejowym w Lisowie. Ustalono, iż śmierć nastąpiła najprawdopodobniej z powodu ogólnego zasłabnięcia.

Z Śląska Opolskiego.

Z Zabrskiego.

Na kopalni „Concordia“ w **Borzygwerku** zabity został wskutek obsunięcia się ściany węglowej górnik F. Iba. Tego samego dnia masy węgla przygniotły w podziemiach kopalni „Królowa Ludwika“ w **Zabrzu** rębacza Teodora Obstoja.

*

Poświęcenie nowego kościoła na osiedlu „Gagfah“ w **Zabrzu,** którego budowa jest na ukończeniu, odbędzie się w połowie grudnia rb.

*

Huta Donnersmarcka w **Zabrzu** przyjęła do pracy około 30 robotników. Będą oni zatrudnieni przy przetapianiu odpadków metalowych.

Z Gliwickiego.

We wsi parafjalnej **Paczyna** rozpoczęto prace około budowy nowego kościoła w maju roku bież. Urząd kościelny uchwalił termin poświęcenia nowej świątyni na niedzielę 8 listopada. Aktu poświęcenia dokona Najprzew. ks. arcybiskup kardynał Bertram z Wrocławia.

*

Na cmentarzu w **Ostropie** znaleziono zwłoki starszego człowieka, który odebrał sobie życie przez powieszenie. Podobno są to zwłoki pewnego 40-letniego rzeźnika z Kozłowa, ojca 7 dzieci. Przed popełnieniem okropnego czynu, był samobójca w oberży Klyszcza, gdzie używał tyle wódki, że zwrócił na siebie uwagę obecnych.

Sprawy robotnicze.

Niemiecki przemysł węglowy obniża płace robotnicze.

W zagłębiu węgla brunatnego w Düren sędzia rozjemczy zaproponował przeciętną zniżkę płac robotników o 7%. Propozycja ta została przyjęta przez pracodawców i pracobiorców. Ważność tej umowy upływa z końcem lutego 1932 r. Nowe rokowania rozjemcze mogą być jednak rozpoczęte, skoro tylko nastąpi zniżka cen węgla w tem zagłębiu. Równocześnie Związek przemysłu górniczo-hutniczego w Essen wypowiedział z dn. 30 listopada br. umowę o taryfach płac dla pracowników technicznych i handlowych w kopalniach. W tym samym terminie wypowiedziana już została umowa o taryfę płac dla górników w tym samym okręgu.

Polscy robotnicy sezonowi w Niemczech

Liczba polskich robotników sezonowych, emigrujących na roboty letnie do Prus, wynosi około 400.000. Ponieważ Rzesza przeżywa obecnie klęskę bezrobocia, nic więc dziwnego, że prasa niemiecka uważa ten napływ robotników polskich za zjawisko wysoce nienormalne i niepożądane. Jakie są przyczyny takiego stanu rzeczy? Sezonowi emigranci polscy pracują prawie wyłącznie w wielkich majątkach ziemskich, których północno-wschodnie okręgi Prus mają szczególnie dużo. Warunki bytowania najemników w tych majątkach są tak prymitywne, że ludność niemiecka nie godzi się na nie. A przytem robotnik polski jest dużo tańszy, nie potrzebuje żadnej opieki, ani żadnych świadczeń socjalnych, dziś jest a jutro go niema, więc też agrarjusze pruscy wolą jego niż bezrobotnych niemieckiego pochodzenia. Wyzyskiwanie przybyszów z Polski jest tak okropne, że od czasu do czasu nawet pisma niemieckie protestują energicznie przeciwko niemu. Najczęściej czyni to prasa katolicka. Naogół jednak prasie niemieckiej chodzi nietyle o złe traktowanie robotników polskich, ile o to, by emigranci polscy nie zajmowali miejsc robotnikom niemieckim.

Obniżenie zarobków w górnictwie belgijskiem.

Postanowiono obniżyć zarobki górników w Belgji o 5 procent. Obniżka uzasadniona jest ogólną zniżką cen artykułów pierwszej potrzeby.

We Włoszech 747 tys. bezrobotnych.

Ilość bezrobotnych, wynosząca w dniu 31 sierpnia br. 693.256 osób, wzrosła w końcu września do 747.764 osób, z których tylko 234.000 otrzymywały zapomogi, przewidziane prawem. Przyrost w ciągu miesiąca wynosił 46.265 mężczyzn i 8.243 kobiet. Przewiduje się, że w ciągu października przyrost miesięczny będzie znacznie większy wobec zbliżających się chłodów, a tem samem zaprzestania działalności w przemyśle budowlanym i w przemysłach sezonowych.

Główna poczta w Moskwie

zatrudnia 2.500 urzędników. Poczta ta, dzięki licznym okienkom dla interesentów, może równocześnie obsłużyć 800 osób.

SPORT

Międzypaństwowe zawody bokserskie Niemcy — Polska.

Trzecie międzypaństwowe spotkanie bokserów Niemcy — Polska odbędzie się w Poznaniu 8-go listopada t. j. w nadchodzącą niedzielę. Doskonała pozycja naszego sportu bokserskiego na ringach międzynarodowych i korzystny bilans jedenastu dotąd stoczonych spotkań międzypaństwowych nakłada na nasze władze specjalny obowiązek przygotowania drużyny reprezentacyjnej i wyłonienia składu doprawdy najsilniejszego. Z czwórki naszych dotychczasowych przeciwników: Austrji, Czechosłowacji, Niemiec i Węgier — Niemcy są najsilniejsi i oba z nimi stoczone mecze przegraliśmy w olbrzymim stosunku 12:20.

Niemiecki Związek Bokserski postanowił do Polski wysłać swój najlepszy garnitur. 8 listopada walczyć będzie drużyna bezwzględnie silniejsza od tej, która w berlińskim Sportpalaście rozgromiła Amerykę 10:6. Ball (w. musza) Schleinhofer (w. piórkowa) i Polter (w. półciężka), najsłabsi przeciw Ameryce zostali wymienieni na lepsze jednostki.

Mecz z Polską będzie 26-em spotkaniem reprezentacyjnem Rzeszy. Dwudziestokrotnie walczyła ona zwycięsko, trzykrotnie na remis, a tylko dwa mecze przegrała.

Składy obydwu reprezentacyj od wagi muszej do ciężkiej są następujące:

Taudsen (Gdańsk) — Kazimierski (Warsz.)
Ziglarski (Monachjum) — Forlański (Poznań)
Jakubowski (Bochum) — Rudzki (Śląsk)
Donner (Berlin) — Klimczak (Łódź)
Kurth (Kolonja) — Arski (Poznań)
Rennen (Kolonja) — Majchrzycki (Poznań)
Schiller (Monachjum) — Wiśniewski (Pozn.)
Ramek (Berlin) — Woczka (Śląsk).

*

Spotkania eliminacyjne w wadze ciężkiej — do zawodów Polska — Niemcy: Stibbe—Woczka po trzech rundach dało wynik nierozstrzygnięty. Zaznaczyć należy, że wynik ten znacznie skrzywdził Woczkę, albowiem posiadał on nad Łodzianinem zupełną przewagę.

Szachiści S. M. P. przy pracy.

Posiedzenie wydziału szachowego S. M. P w Katowicach.

Sezon sportów letnich się zakończył. Druhowie S. M. P. przenieśli się z boisk do ognisk, aby rozpocząć rozgrywki ping-pongowe, szachowe — aby spędzić wesoło długie wieczory zimowe. W środę, dnia 28 ub. m. zjechali się kierownicy okręgowi szachu na posiedzenie wydziału szachowego SMP, któremu przewodniczył komendant związkowy naucz. p. Karuga. Po zagajeniu i odczytaniu protokółu przystąpiono do omówienia prawideł i regulaminów szachowych SMP. Sprawy te referował sekretarz wydziału szachowego drh. Bonk R. W najbliższym czasie ukaże się książka szachowa, która oprócz prawideł i różnych tabel, kojarzeń zawierać również będzie regulaminy szachowe SMP. Następnie omawiano program na obecny sezon zimowy. Już dnia 8 bm. rozpoczną się rozgrywki mistrzów okręgowych szachów o mistrzostwo indywidualne Śląska. Turniejowe wynosi 2 zł., a kaucja 3 zł. Do turnieju mogą się zgłosić tylko mistrzowie okręgowi szachu. Początek o godz. 8-ej w sekretarjacie generalnym w Katowicach. Z końcem miesiąca listopada rozpoczną się rozgrywki szachowe o mistrzostwo drużynowe Śląska, i okręgu. Z obrad wynika, że szachiści SMP. dzielnie pracują nad rozwojem szachu wśród młodzieży polsko-katolickiej na Śląsku.

Śląsk pod znakiem boksu.

Ruch W. Hajduki — A. K. B. Siemianowice 7:7.

Na sali p. Brzeziny w Wielkich Hajdukach odbyły się w poniedziałek międzyklubowe zawody bokserskie między kombinowaną drużyną Ruch—Stadjon a Amatorskim K. B. Siemianowice. Zawody powyższe zostały rozegrane w 7 wagach i zakończyły się remisowo.

Oto wyniki poszczególnych walk:

W wadze papierowej: Dulok (A. K. B.) bije Eichla (Stadjon) na punkty.

W wadze koguciej: Korzyniec (Ruch) wypunktowuje Spałka (A. K. B.).

W wadze piórkowej: Tunk (St.) zwycięża przez techniczny k. o. Koszczyka (A. K. B.).

W wadze lekkiej: Ponanta (Ruch) knokautuje w drugiej rundzie Wildnera (A. K. B.).

W wadze półśredniej: Holfeld (A. K. B.) uzyskuje zwycięstwo punktowe nad Grzesikiem (Ruch).

W wadze średniej: Baingo (A. K. B.) remisuje z Rzezikiem (St.).

Wreszcie w ostatniej walce wieczoru w wadze półciężkiej między Kowolikiem (A. K. B.) a ongiś b. mistrzem Slavia wagi średniej Lazarem sędzia ogłasza zwycięstwo pierwszego.

Zaznaczyć należy, że takiej humorystycznej walki zwolennicy pięściarstwa w W. Hajdukach dawno nie widzieli.

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie

z dnia 5 listopada 1931 r.

Dolar amerykański 8,90 zł. Funt szterlingów angielskich 33,47 zł. 100 franków francuskich 34,96 zł. 100 szylingów austrjackich 46,00 zł. 100 koron czeskich 26,36 zł. 100 lir włoskich 45,00 zł. 100 franków szwajcarskich 173,84 zł. 100 guldenów holenderskich 358,00 zł. 100 belg belgijskich 123,91 zł. 100 guldenów gdańskich 173,87 zł.

Giełda zbożowa w Warszawie

z dnia 5 listopada 1931 r.

Obroty były niewielkie przy tendencji mocniejszej. Notowano: Żyto 24,25—24,75. Pszenica dworska 25,50—26,00, zbierana 24,50—25,00. Owies jednolity 26,00—27,00, zbierany 24,00—25,00. Jęczmień na kaszę 20,50—24,00, browarny 26,00—27,00. Groch Wiktorja 32,00—35,00. Rzepak zimowy 33,00—35,00. Otręby żytnie 15,50—16,00. Kuchy słonecznikowe 21,00—22,00. Ziemniaki jadalne 5,00—6,00.

Giełda zbożowa w Poznaniu

z dnia 5 listopada 1931 r.

Notowano za 100 kg w handlu hurtowym przy odbiorze przesyłek pełnowagonowych: Żyto 22,75—23,25. Pszenica 22,50—23,00. Mąka żytnia 34,25—35,25. Mąka pszenna 34—36. Otręby żytnie 16,25—17, pszenne 15,50—16,50, pszenne grube 16,50—17,50. Słoma prasowana 3,75—4,00. Siano luźne 5,50—6,00. Siano prasowane 7,35—8,10. Reszta bez zmiany. Usposobienie słabe.

Giełda zbożowa we Wrocławiu

z dnia 4 listopada 1931 r.

Notowano za 1000 kg: **Pszenica** śląska 74 kg — 226 mk, 76 kg — 230 mk, 72 kg — 216 mk. **Żyto** śląskie 70,5 kg — 210 mk, 68,5 kg — 206 mk. **Owies** średniej jakości i dobroci 150 mk. **Jęczmień** latowy 178 mk, zimowy 174 mk, na kaszę 178 mk.

Mąka za 100 kg: pszenna 60 procent nowa 33 mk, pszenna luksusowa 39 mk, żytnia 70 proc. 31 mk, 65 proc. 32 mk, 60 proc. 33 mk

Ceny za produkty rolne

z dnia 5 listopada 1931 r. podane przez „Raiffeisen" hurtownię towarów w Katowicach, ulica Gliwicka nr. 3.

Za 100 kg: żyto krajowe zł. 27,00—28,00, żyto na wywóz zł. 25,00—37,00, pszenica krajowa zł. 27,00—28,00, pszenica na wywóz zł. 36,00—38,00, owies krajowy pastewny zł. 27,00—28,00, owies na wywóz 28,00—29,00.

Pasze treściwe za 100 kg loco stacja odbiorcza (przy ilościach pełnowagonowych):

makuch słonecznikowy 48% zł. 25,00—26,00, makuch słonecznikowy 46% zł. 24,00—25,00, makuch rzepakowy zł. 21,00—22,00, makuch lniany zł. 29,00—30,00; otręby żytnie zł. 16,50—17,50, otręby pszenne zł. 16,00—17,00; słoma prasowana żytnia zł. 8,00, słoma prasowana pszenna zł. 8,00, słoma prasowana owsiana zł. 8,00. Usposobienie mocniejsze!

Ceny zboża w kraju i zagranicą.

Przeciętne tygodniowe ceny czterech głównych zbóż w okresie od z. m. do 1 b. m. wg. obliczenia biura giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie. Ceny za 100 kg w złotych:

	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
Warszawa	24,75	24,12½	25,75	24,62½
Kraków	24,70	24,62½	27,00	24,41
Gdańsk	23,17	24,21	28,37	22,34
Poznań	22,53	22,52	26,00	22,50
Lublin	23,04	22,53	23,75	22,65
Lwów	22,00	22,75	—	24,00
Berlin	46,47	40,65	36,04	31,63
Hamburg	25,05	—	17,74	18,57
Praga	38,80	38,67	34,19	31,15
Brno Morawskie	38,80	39,86	34,58	30,36
Wiedeń	36,12½	38,65	47,81	33,75
Liverpool	21,10	—	—	23,60
Chicago	19,58	17,80	19,58	15,75
Buenos Aires	27,74	—	—	26,65

Kronika gospodarcza.

Przemysłowcy śląscy występują ze związku.

Jak się dowiadujemy cały szereg przedsiębiorstw górniczych i hutniczych na G. Śląsku zgłosił z początkiem listopada swoje ustąpienie z listy członków Górnośląskiego Związku Przemysłowców Górniczo-Hutniczych w Katowicach. Przyczyną wypowiedzenia jest konieczność przeprowadzenia oszczędności i niechęć ponoszenia przez firmy wysokich obciążeń finansowych na rzecz Związku, wobec przeżywanego kryzysu gospodarczego. Gdyby nie doszło między członkami do porozumienia, instytucja ta uległaby po upływie dwóch miesięcy ewentualnej likwidacji.

Węgiel polski do Rosji?

Na Górnym Śląsku krążą pogłoski, iż przybyć tu mają niebawem przedstawiciele Sowietów, celem nawiązania układów w sprawie wywozu węgla polskiego do Rosji.

Program radjowy.

Niedziela, 8 listopada 1931 r.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 10.30 Nabożeństwo z klasztoru OO. Franciszkanów w Panewniku-Ligocie. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Komunikat meteorologiczny. 12.15 Poranek symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej. 14.00 Ks. dr. Bolesław Rosiński: „W górę serca". 14.20 Chór Związku Młodzieży Ludowej. 14.40 „Drobnoustroje w rolnictwie". 15.00 Chór Związku Młodzieży Ludowej. 15.55 Program dla dzieci starszych i młodzieży. 16.20 Audycja z okazji święta korpusu pogranicza. 17.00 Płyty gramofonowe. 17.15 „Barwy zwierząt". 17.30 Wiadomości przyjemne i pożyteczne. 17.45 Koncert popołudniowy. 19.00 Rozmaitości. 19.20 Intermezzo muzyczne. 19.30 Słuchowisko. 20.00 Koncert popularny. 21.00 Kwadrans literacki. 21.15 Koncert solisty. 22.00 Transmisja z Poznania międzypaństwowego meczu pięściarskiego Polska — Niemcy. 22.30 Intermezzo muzyczne. 22.40 Komunikat meteorologiczny oraz komunikaty sportowe. —

Poniedziałek, 9 listopada 1931.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Komunikat meteorologiczny. 12.15 Muzyka lekka z płyt gramofonowych. 14.55 Intermezzo muzyczne. 15.05 Komunikaty gospodarcze. 15.15 Przegląd komunikacyjny. 15.25 Odczyt z cyklu dla nauczycieli. 15.45 Muzyka z płyt gramofonowych. 16.00 Władysław Włosik: Pogadanka z działu: „Ogrodnik śląski". 16.20 Elementarny kurs języka francuskiego. 16.40 Dalszy ciąg muzyki z płyt gramofonowych. 17.10 „O epokowem odkryciu podzielności atomu". 17.35 Popuarny koncert. 18.50 Rozmaitości. 19.05 Odcinek powieściowy. 19.20 Dr. Kazimierz Załuski: „W kajaku na wezbranej rzece". 19.40 Komunikaty strażactwa śląskiego. 19.45 Prasowy dziennik radjowy. — 20.00 Feljeton muzyczny. 20.15 Operetka „Gejsza" Lidney'a Jonesa w radjofonizacji Michaliny Makowieckiej. 22.15 Feljeton: „Z dokładnością do pół sekundy". 22.30 Dodatek do prasowego dziennika radjowego. 22.35 Komunikat meteorologiczny. 22.45 Muzyka lekka i taneczna.

*

Otwarcie rolniczego uniwersytetu ludowego przez radjo.

Minister rolnictwa dr. Leon Janta-Połczyński przyjął w dniu 4 b. m. kierownika działu rolniczego Polskiego Radja p. Szczepana Mędrzeckiego, w towarzystwie prof. Mikułowskiego-Pomorskiego, oraz prof. Leśniewskiego, którzy prosili p. ministra o wygłoszenie przez radjo przemówienia na inaugurację rolniczego radjowego Uniwersytetu Ludowego.

Przemówienie inauguracyjne wygłosi min. Połczyński w dniu 22 b. m., rozpoczynając tem samem cykl wykładów - odczytów radjowych, poświęconych specjalnie sprawom rolniczym.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

REPERTUAR:

Niedziela, dnia 8. bm.: „Akademja z okazji „Miesiąca Śląska" o godz. 11.30.

Niedziela, dnia 8. bm.: „Wesele Fonsia" o godz. 15.30.

Niedziela, dnia 8. bm.: „Paganini" o godzinie 19.30

TEATR POLSKI NA PROWINCJI:

Poniedziałek, dnia 9. bm.: „Wesele Fonsia" Lipiny o godz. 19.30.

Wtorek, dnia 10. bm.: „Paganini" Będzin o godz. 19.30.

Sprawy towarzystw.

Zebrania Związku górników Z. Z. P.

odbędą się w niedzielę, dnia 8 listopada 1931 r. w następujących miejscowościach:

Lipiny: o godz. 14 w lokalu p. Machonia.
Katowice: zebranie wszystkich filji o godz. 10 u p. Rzychonia.
Mysłowice: zebranie górników, maszynistów i rzemieślników o godz. 14 u p. Juranka.
Nowy Bytom: o godz. 14 u p. Grychtoła.
Bykowina: o godz. 16 u Zgryzka.
Mokre Śląskie: o godz. 11.30 u p. Bojdoła.
Godula: o godz. 13 u p. Budzisza.
Ruda filja I.: o godz. 16 u p. Lepiarczyka.
Kopalnia Hillebrand: zebranie załogowe o godz. 13.30 u p. Brennerowej.
Kopalnia Bielszowice: zebranie załogowe o godz. 14 w Cechowni.

Zebranie „Sokoła".

Król. Huta. Towarzystwo gimnast. „Sokół" urządza swe miesięczne zebranie w sobotę dnia 7 listopada b. r. o godz. 19.30 (7.30 wiecz.) w sali posiedzeń Związku Metalowców Z. Z. P przy ul. Marsz. Piłsudskiego 3.

Wydawnictwo „Katolika Polskiego" i „Katolika Śląskiego", „Górnoślązaka" i „Gońca Śląskiego" w Katowicach.

Nakładem i drukiem: **Drukarnia Śląska, spółka** z ogr. odp. w Katowicach, ul. Batorego nr. 7. Telefon 878. — Za redakcję odpowiada: **Franciszek Godula w Królewskiej Hucie.**

Szan. Publiczności podaję niniejszem do wiadomości, że po ukończonej przebudowie na nowo otwarłem mój

Skład mebli

Polecam kompletne urządzenia jak i pojedyńcze meble i wyroby tapicerskie za gotówkę i na spłaty na dogodnych warunkach.

Zarazem polecam w razie potrzeby mój bogato zaopatrzony skład trumien. Obejmuję wykonanie kompletnego pogrzebu tanio i dogodnie.

Antoni Solorz, Rybnik

ul. Łony 11 — tel. 1104.

Dziękuję

Szan. mojej klienteli z grona czytelników gazet „Katolikowych". w których już od lat czterech z wynikiem bardzo zadowalajacym się ogłaszam, za udzielone mi łaskawie zaufanie i poparcie, i polecam sie nadal łaskawej pamieci

Aleksy Waldberg

zegarmistrz.

Fachowiec od roku 1900.

RYBNIK, ul. Łony 9 w domu p. Solorza.

Chorzy!

Leczę wszelkie choroby, przedewszystkiem chroniczne, cierpienia na raka i weneryczne. Uprasza się przynieść mocz poranny

Leczenie naturalne.

J. Sedlaczek

Katowice, ulica Piastowska nr. 1.

Godz. przyjęć: od godziny 9—12 i 4—6 w niedzielę od godz. 9—11.

Niebywała okazja!

Meble

Najtaniej kupisz u firmy

„HEROS" Katowice

ulica 3-go Maja nr. 23 - Tel. 11-05

Na najdogodniejszych warunkach płatności bez. poręczyciela. — **Pojedyńcze meble na raty miesięczne od 10 zł. Za gotówkę 15% rabat.**

Kupującym z prow. zwracamy koszta podróży

Zegarek Szwajcarski

tylko 3.95 Chód ankrowy, chodzi 32 godz. punktualnie wyregulowany z wiecz. szkłem 2 szt. 7.?0, 6 szt. 22.90 Lepszy gat. fantazyjny z sekundnikiem 4.95 2 szt. 9.80, 6 szt. 28.90 Lepszy gat. 7, 9, 11, ze świecącym cyferblatem i wzkazówkami fant. 6.95, 2 szt. 13.70 6 szt. 39.90. Kryty z trzema kopertami „Remontoir" lub na rękę z paskiem 12.95, 16.—. 20.—, i 25 zł. Dewizki zł. 1.—, 2.—, 3.—. Uwaga do każdego zegarka dodajemy pięcioletnią piśmienną gwarancję. Wysyłamy za zaliczeniem pocztowem.

„La Suisse" Gdańsk, Poczta Polska oddz. 49

Nerwol

Chemika Dr. Franzosa jedyny radykalny i wypróbowany środek (nacierania) przeciw

Reumatyzmowi

kłóciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi itp. Żądać w aptekach.

Wyrób i główna sprzedaż

Apteka Mikolascha

Lwów, Kopernika 1.

Zysk na kieszeni i zysk na zdrowiu!

Przy praniu Persilem zbyteczne jest wszelkie pranie wstępne, przedewszystkiem zaś niehygieniczne tarcie i szczotkowanie. Niechaj Persil sam wykona całą pracę! Persil zrobi swoje! Ale pamiętać zawsze, że należy Persil rozpuścić w zimnej wodzie, a bieliznę zagotować raz jeden i to krótko! Wystarczy to zupełnie. 1 paczkę Persilu wziąć na 2½ do 3 wiader wody.

Co Persil to Persil

Drobne ogłoszenia

Posad poszukują

Panienka 17-letnia szuka posady do biura lub do innej pracy. Zgłoszenia do administracji pisma pod „Praca".

Dwie panny, lat 20 i 22 poszukują służby domowej lub do dzieci. Łaskawe oferty do administracji pisma pod „Służba".

Podróżujących na nowości fartuszkowe, którzy w danej branży są dobrze wprowadzeni poszukuję. Katowice II. ulica Krakowska 18 I. mieszkanie 5

Wolne posady

Zarobić może każdy pan lub pani na prowizję w przedstawicielstwie „Smak" Piekary Rudne. Główna 45. powiat Tarn. Góry. Poszukuję także kilku panów nadających się do sprzedaży.

Potrzebna jest silna, pracowita służąca do mycia konwi mleka od lat 22. Zgłoszenia przyjmuje Mrukwa Paweł, Nikiszowiec. Górna 13.

Sprzedaże

Miód czysty prawdziwy deserowy kuracyjny pod gwarancją z własnej a największej w Państwie pasieki wysyła w blaszankach 5 kg 16.— zł, 10 kg 30 — zł. 20 kg 55.— zł wraz z naczyniem i opłatą pocztową.

Eugeniusz Biliński
Zbaraż.

Miód gwarantowany pszczelny, deserowy 18 zł., hreczany 15 zł., orzechy włoskie 14 zł., jabłka i gruszki stołowe 10 zł.. pięciokilowe franko zaliczka. S. Falek. eksport owoców, Zaleszczyki (Małopolska).

Wóz 2 siedzeniowa bryczka jest tanio do sprzedania. H. H. bażanterja p. Pszczyna.

Masło wyborowe i deserowe w 15. 30 i 50 kg opakowaniach po cenach targowych dnia, wysyła za pobraniem kolejowem W. Wołoszyn,, Jezierna, Małopolska. Na żądanie cenniki.

Miód odżywczo - kuracyjny pod gwarancją czysto pszczelny 5 kg 15 zł., 10 kg. 28 zł. wysyła za pobraniem pocztowem W. Wołoszyn, Jezierna, wojew. Tarnopolskie.

Sprzedaż krajowych i zagranicznych pianin i fortepian Fritz Leuschner Katowice. ul. Kościuszki 11. Prosze zważać na numer domu. Nie mam składu.

Miód pod gwarancją prawdziwy pszczelny, deserowo - kuracyjny, tegoroczny, wysyła za zaliczką pocztową brutto: 3 kg 9.50 zł, 5 kg 14 zł, 10 kg 25 zł, 15 kg 36 zł, 20 kg 45 zł, 30 kg 62 zł, 60 kg 115 zł, wraz z blaszankami i opłatą pocztową lub koleją. Kto raz u mnie kupi, zostanie moim stałym odbiorcą. Frida Rosenbaum, Podwołoczyska, Małopolska nr. 4.

Dom, ogród, skład kolonjalny, piekarnia, tanio do sprzedania. Cena 26.000 zł., wpłata 15.000 zł., miejscowość Dzieckowice, stacja kolejowa Kosztowy, powiat Pszczyna. Kocur.

Sprzedam gospodarstwo rolne 25 morgowe, 10 morgów lasu. nowe budynki gospodarcze, w ładnej górzystej okolicy obok letniska Cygański Las. Bielsko - Biała, przystanek kolejowy, autobus Biała - Żywiec, nadające się do parcelacji, która obok już zaczęta. Bliższe wiadomości Krzemień Mikuszowice 136, Biała.

Rower meski. prawie nowy do sprzedania. Zgłoszenia przyjmuje Rybol Szymon, Nowy Bytom, ul. Miarki 15.

Nowy budynek w Piotrowicach Śl., ul. Stawowa 9 do sprzedania.

Miód lipcowy rarytas. miodoborów, własna pasieka: 5 kg gotówką (czekiem 41 692) zł. 13.80, zaliczka 15 zł. opłatnie. Korzeniewicz. em. pocztmistrz Zbaraż.

Nauka

Chcesz !się wykształcić na dzielnego książkowego, korespondenta, stenografa lub stenotypistę zgłoś się w „Biurze Ludowym i Pośredniczym". Katowice ul. 3 Maja 33. III. p.

Udzielam lekcyi w zakresie 6 klas gimnazj i szkoły powszechnej w jezyku polskim. Zgłoszenia do administracji pod „Lekcje".

Poszukuje nauczyciela łaciny do matury, ewentualna zamiana na lekcję z innych przedmiotów. Wiadomość: Student. Marcina 3 m. 6 Załęże.

Różne

Wnioski, prośby, przepisywanie na maszynach, tłumaczenia w językach: polskim, niemieckim, francuskim i angielskim, wywiady handlowo - kredytowe, prywatne, obserwacje. pośrednicz. przy sprzedaży i kupnie nieruchomości, ruchomości, mieszkań i pokoi jak i pożyczki pod zastaw. załatwia, tanio szybko i dokładnie znana firma „Veritas" Katowice pl. Wolności 9. III p. tel. 25-77.

Biuro detektywów Katowice. Poprzeczna 10. załatwia sprawy: dostarcza dyskretne informacje. robi wywiady handlowo - prywatne matrymonjalne, poszukiwania oraz inne komplikacje.

Przez drobne ogłoszenie wszystko znajdziesz!

Opracowujemy wszelkie referaty na zebrania, uroczystości, rocznice, prace pedag.-metod. i inne. Dostawa w ciągu 3 dni. Ceny bardzo niskie. Knurów — skrzynka poczt. 16.

Chcesz! pomyślnie załatwić sprawy sądowe, rentowę i pensyjne, kupić lub sprzedać nieruchomość zgłoś się w „Biurze Ludowem i Pośredniczem", Katowice, ul. 3-go Maja 33. III p.

Przemysłowcy i handlowcy Górnego Śląska baczność!!! W dobie kryzysu ekonomicznego. aby móc wykazać się z właściwie dokonanego obrotu i dochodu. powinne każde przedsiębiorstwo — nawet najmniejsze prowadzić prawidłowe księgi handlowe. **„Biuro „Ruch" Katowice. ul. Wojewódzka 7 m. 7. tel. 27-56** zakłada i prowadzi księgi buchalteryjne, przeprowadza bilanse wszelkich systemów księgowości w myśl obowiazujących ustaw R. P. Polskiej — solidnie. szybko i tanio. Siły pierwszorzędne. Biuro czynne od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz.

Chcesz mieć długoterminową pożyczkę, rente, dobrze napisany wniosek, prośbe. odwołania, nakaz zapłaty i t. p., zgłoś sie do biura „Silesia". Mikołów. ul. Pszczyńska 7.

Bank hipoteczno - kredytowy w Mysłowicach. Krakowska 16 udziela długoterminowych pożyczek na kupno wszelkich majatków i realności oraz na spłaty uciążliwych długów. Informacyj udziela się ustnie i pisemnie.

Kawaler, lat 25. górnik poszukuje znajomości celem ożenku. Panie do lat 25 zechcą złożyć oferty z fotografią do administracji pisma pod „Kawaler".

Fabryka Pianin

W. Jähne

daje swoje wyroby, najnowszej konstrukcji po zniżonych cenach fabrycznych, z długo letnią gwarancją w filji

Król.-Huta. ul. Wolności 50

MEBLE

Nadszedł nowy transport mebli:

sypialki, kuchnie i pojedyńcze meble, po cenach fabrycznych. Korzystajcie z okazji. Proszę przekonać sie o niskich cenach i solidnych wyrobach. Bez przymusu kupna.

FABRYCZNY SKŁAD MEBLI

Fr. Motyka

Król.-Huta, ulica Bytomska 34.

Pianina Fortepiany Fisharmonie

fabryk krajowych i zagranicznych po cenach fabrycznych i dogodnych warunkach Również posiadam stale na składzie fortepiany mało używane. — Korzystna okazja kupna.

— Strojenie i reperacje. —

Skład Pianin

KRÓLEWSKA HUTA. Rynek 3. — Tel. 1357

Praktyka dentystyczna

Stübing, Rybnik

ulica Sobieskiego 18

w domu kupca Beygi.

Korony ze złota	od	29 zł
Zęby	od	5 zł
Plomby	od	4 zł
Rwanie zębów bez bolu		4 zł

Gwarantuję za pierwszorzędny materjał i dobre ułożenie uzebienia.

Przeróbki źle ułożonych uzębień jak najszybciej!

Hemoroidy giną

w 5—6 dniach bez lekarstwa i operacji, 56-letnie doświadczenie. Mam 132 podziękowań. Wysyłam przepis za 6 zł porto 1,25 zł

J. Wierzbowski

Nowe-Pomorze **Felczer szpitalny**

Okazja na zimę!

Wobec sytuacji gospodarczej i minimalnych zarobków szerszych warstw społeczeństwa, ceny wyrobów firmy „Polski Towar" zostały zniżone do ostateczności, dając mimo zredukowanych cen, dobre materjały. nie jak naśladownictwa innych firm, które zniżając ceny swoich artykułów, dają towar najgorszego gatunku. Prosimy więc zwrócić uwagę na nasze niskie ceny, za które dajemy jak dotychczas materjały najlepszej jakości, bo:

Tylko za zł 9.80

wysyłamy: 1 swetr męski w największym rozmiarze do zapinania przy szyi w kolorze bronzowym, szarym i granatowym, 1 koszulę męską z zimowego trykotu w wyborowym gatunku, 1 parę kalesonów z zim. trykotu o pierwszorzędnem wykończeniu, 1 krawat jedwabny w eleganckich wzorach, 1 parę skarpetek cwern w deseń, bardzo mocnych i 3 chusteczki białe do nosa z kolorowym szlakiem. Taki sam komplet, tylko zamiast swetra dodajemy pullower męski w pięknych deseniach, jest tylko w cenie 11,20

Rozpowszechniajcie naszą gazetę!

Cennik drobnych ogłoszeń.

Pierwsze słowo 10 groszy, każde nastepne 5 groszy. tłusty druk 10 groszy, jedno ogłoszenie najmniej 60 groszy. Jedno drobne ogłoszenie może mieć najwyżej 30 słów. Na wysyłkę zgłoszeń do administracji nadesłać 35 groszy. Należytość może być płatna w znaczkach pocztowych.